

Tanker om skolestart og foreldremedvirkning

Monica Andresen
spesialpedagog

Frambu, 26. september 2019

Frambus erfaringer: Hva er foreldre opptatt av i overgangsfasen?

- Bør vi vurdere utsatt skolestart?
- Hvilken skole bør/kan vi velge?
- Finnes det noen på skolen som har erfaring med diagnosen eller lignende utfordringer?
- Er de andre barn på trinnet med behov for ekstra tilrettelegging?
- Hvor mange barn er det i klassen?
- Hvordan er personalressursene på trinnet?
- Får mitt barn egen assistent og/eller spesialpedagog?
- Hvordan godt er det fysisk tilrettelagt for mitt barn?
- Hvordan er mulighetene for hvile?
- Hvordan blir det med friminuttene? Vil mitt barn bli inkludert?
- Hvordan er SFO-tilbudet?

Barnehagens ansvar

- Skal ha en aktiv holdning til hvordan de **forbereder barna på skolestart**, samt **rutiner for overføring av informasjon** vedrørende barna til skolen.
- Nedfelle **planer for barns overgang** fra barnehage til skole i barnehagens årsplan.

Skolens ansvar

- Der hvor skolen er kjent med at barnet vil ha ekstra utfordringer i forbindelse med skolestarten skal **skolen ta initiativ til samarbeid.**
- Vurdere hva som er barnets beste.
- Bygge videre på kunnskap og erfaringer fra barnehagen.
- Ivareta foresattes og elevens rett til informasjon og medbestemmelse.

Hvordan kan foreldre involveres i overgangen?

Rammeplan for barnehagen

kap. 6. Overgangen mellom barnehage og skole

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen».

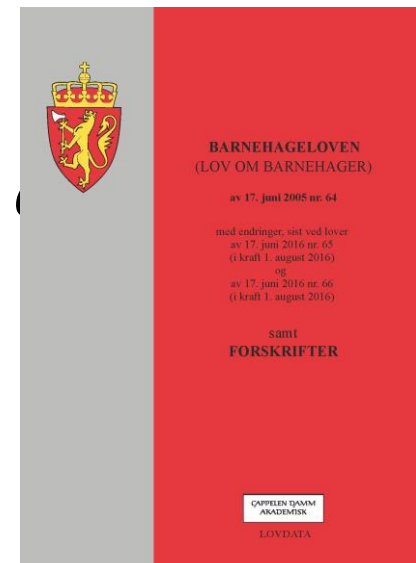

Rammeplan for barnehagen – Kap. 6 Overgangen mellom barnehage og skole

«Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen».

Barnehageloven §3. Barns rett til medvirkning

«Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet».

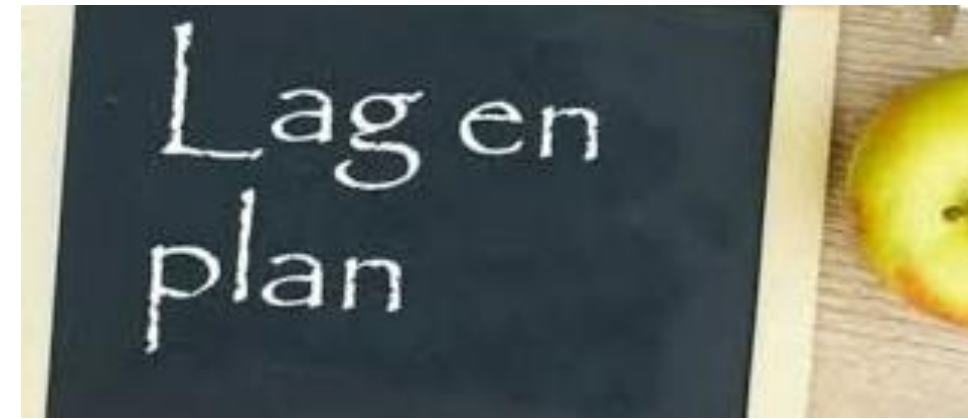
Suksesskriterier

- Starte planleggingen i god tid – etablere samarbeid
  - Forberede barnet på skolestart
  - Sikre informasjon og kunnskap til personalet på skolen
  - Sørge for nødvendig fysisk tilrettelegging
- Tidlig planlegging og samarbeid gir skolen mulighet til å forberede seg og tilpasse seg barnets forutsetninger og behov

Starte planleggingen i god tid

- **Etablere ansvarsgruppe/samarbeidsgruppe**

- Etablere kontakt mellom hjem, barnehage og skole/SFO
  - Obs! Involvere skoleledelsen
- Få fram hva som er barnets behov og hvilke tilrettelegginger som må til
  - Faglig og psykososialt
- Avdekke barnets fysiske og/eller medisinske behov
  - Er et behov for endringer/utbygginger av skolebygget og uteområdet?
  - Er det behov for å knytte til andre aktuelle fagpersoner/instanser
- Sikre nødvendige henvisninger og utredninger
- Drøfte skolevalg (der hvor det er flere alternativer)

➤ Få fram hva dere som foreldre synes er viktig!!!

- **Utarbeide plan over hvem som har ansvar for hva og når ting skal gjennomføres (IP)**

Forberede barnet på skolestart

- Snakk med barnet om skolestart
  - Få fram hvilke tanker barnet har om skolestart?
  - Hvorfor går vi på skolen?
  - Hvordan ser en skoledag ut?
  - Hva forventes av meg på skolen?
  - Hvilke regler er det på skolen?
  - Snakk positivt om skolestart og skolen
- La barnet kjent med uteområdet, skolebygget og personalet
- Spør om skolen kan besøke barnet i barnehagen
- Les bøker/se på film om skolestart
- Spør etter fadderordning

Sikre informasjon og kunnskap til personalet på skolen

- Avklar hvem som skal ha ansvar for barnet på skolen
  - La personalet på skolen bli kjent med barnet i forkant
  - Personalet på skolen trenger informasjon om:
    - (diagnose) – hvilke begreper dere bruker ovenfor barnet
    - barnets forutsetninger og behov
    - barnets kommunikasjonskompetanse og evt. ASK
    - rutiner, metoder, hjelpemidler, assistentfunksjonen ol.
- f.eks. Boka om meg og Kjenn meg (www.lifetools.no/kjennmeg)

Hvem er du som skoleelev?

Fysiske tilpasninger og/eller tilrettelegging

- Klasserom/grupperom/spesialrom/SFO base
  - Garderobe/toalett
  - Oppbevaring av hjelpemidler
  - Fysiske hindringer inne og ute (plassering, mobilitet og tilgjengelighet)
  - Mulighet for skjerming/hvile
  - Hørsel- og/eller synstilrettelegging
- Nært samarbeid med fysioterapeut og/eller ergoterapeut og evt. andre instanser

Andre tilretteleggingstiltak som kan være nødvendig

- Trygghet, oversikt og forutsigbarhet
- Muligheten for å forstå og bli forstått
  - Overføre det arbeidet som har startet i barnehagen
  - Videreføre språket
- Faglig og sosial tilrettelegging
  - Bygge på sakkyndig vurdering og IOP
- Muligheten for mobilitet og tilgjengelighet

Hva er en vellykket skolestart ut fra fem-seksåringens perspektiv?

- Jeg har fått en god avskjed med barnehagen
- Jeg har med meg erfaringer fra barnehagen
- Jeg bevarer gleden ved å begynne på skolen
- Jeg føler meg trygg på skolen/blir forstått
- Jeg har verdifulle relasjoner i skolen

Filmer og bøker om å begynne på skolen

BØKER

- Det spøker på skolen av Helena Bross
- Hvor er skøyergutten Albert Åberg? Av Gunilla Bergström
- Nye bestevenner av Helena Bross
- Jeg heter Rosalin av Ingrid Carlberg
- Jeg er helt altfor liten til å gå på skolen av Lauren Child
- Mitt lykkelige liv av Rose Lagercrantz
- Otto Monsters skumle skolestart av Jon Ewo
- Ronny & Julia Bestevenner av Måns Gahrton
- Nikka går til skolen av Ragnhild Gjerstad
- Bernt begynner på skolen av Kjell Johnsen
- Stine klasse 1A av Tania Kjeldset
- Jeg vil også gå på skolen av Astrid Lindgren
- Tsatsiki og muttern av Moni Nilsson-Brännström
- Frans begynner på skolen av Christine Nöstlinger
- Rut og Knut ser på skolen – Gyldendals Juniorfakta 5
- Jeg skal begynne på skolen! Av Kari Johanne Samuelsen

FILMER

- Skolestarterne (NRK) - for barn
  - <https://tv.nrksuper.no/serie/skolestarterne/>
- Sånn er jeg og sånn er det (NRK) – for barn
  - <https://tv.nrk.no/serie/saann-er-jeg-og-saann-er-det>
- Barns perspektiv på skolestart (Skrivesenteret) – for voksne
  - <https://www.youtube.com/watch?v=ifjW8HFnG7c>
- Skoleveien – to historier til skolestart (Statped) – for voksne
  - <https://www.statped.no/laringsressurs/sammensatte-larevansker/Skoleveien--to-historier-om-skolestart-DVD/>

Referanser

- Fra eldst til yngst. Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole
- Rammeplan for barnehagen
- Kunnskapsløftet (læreplanen)
- Barnehageloven
- Opplæringsloven
- Tilgjengelighetsloven
- Stortingsmelding 18: Læring og fellesskap

Relevante nettsider

- www.lovdatab.no
- www.udir.no
- www.statped.no (artikler + filmer (Skoleveien – to historier om skolestart, Eskild som prater med hendene))
- www.frambu.no (artikler (Samtaler med barn, Informasjon til andre, Bruk av ASK mm.))